

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Граматико-перекладний метод попри свою традиційність має великий вплив на розвиток міжкультурної компетентності, що і визначає його потенціал у подальшому розвитку. Його використання у поєднанні із сучасними методиками може стати новим аспектом дослідження методики навчання іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пасічник О. «Дидактичне обґрунтування змісту міжкультурної компетентності як компонента іншомовної комунікативної компетентності», *Український педагогічний журнал*, 2021, с. 35-44;
2. Кравченко Г. Ю. «Сутність і структура міжкультурної компетентності майбутніх перекладачів», *Імідж сучасного педагога*, 2021, с. 42-46;
3. Зуєнко Н. О. «Формування міжкультурної компетенції студентів філологів», *Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць*, 2019, с. 227-230;
4. Natsiuk, M., Babii, L. «Міжкультурна компетентність як необхідна складова професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови», *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, 2019, с. 28–31;
5. Byram, M. «Teaching and assessing intercultural communicative competence», *Multilingual Matters*, 1997.

КРОС-КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

Ангеліна Швець

студентка факультету іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна

Глобалізація разом з інтернаціоналізацією є характерними рисами XX-XXI століть, що призвело до розширення простору комунікації та введення носіїв різних культур у міжнародне співробітництво. Налагодження відносин із закордонними партнерами, розвиток бізнесу і міжнародної співпраці завжди були актуальними питаннями у сфері ділового спілкування. Попри всі інновації сучасного світу, спостерігаються певні відмінності між різними культурними групами, які в результаті можуть створити проблеми та значно ускладнити розуміння один одного. Враховуючи притаманну кожній культурі схильність до позиціонування себе як кращої, ніж інші, а також стереотипні уявлення, що можуть формуватися між представниками різних культур, ефективна міжкультурна комунікація стає критично важливим чинником успіху в міжнародному бізнес-середовищі. Це особливо актуально для компаній, які виходять на міжнародні ринки та взаємодіють з представниками різних культур [2, с. 151].

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Як відомо, сьогодні міжкультурна комунікація виходить за межі звичайного обміну інформацією між представниками різних культур; вона охоплює також специфічні дії, моделі поведінки та адаптаційні механізми, які виникають у процесі взаємодії культурно відмінних осіб чи груп. Міжкультурна комунікація є складним процесом обміну, що інтегрує такі чинники, як етнічна приналежність і соціально-економічні відмінності. У контексті значної культурної різноманітності та спільного досвіду вона може відігравати як конструктивну, так і деструктивну роль у формуванні взаємин як на інституційному, так і на міжособистісному рівнях [3].

Навігація у сфері міжкультурної комунікації не обходиться без труднощів. Непорозуміння, хибні тлумачення та культурні помилки можуть призвести до напруження у стосунках, втрати бізнес-можливостей і навіть до шкоди репутації. Такі проблеми виникають через мовний бар'єр, різне тлумачення невербального спілкування, відмінності в культурних нормах і цінностях, етноцентризм, стереотипи, різне контекстуальне сприйняття та технологічні бар'єри [4]. Саме тому перед початком ділових переговорів варто ознайомитися з культурними особливостями співрозмовника.

Існує чимало підходів до класифікації ділових культур на основі різних характеристик: моделі, запропоновані Ф. Стробеком і Ф. Клакхоном, Е. Холлом, Р. Льюїсом, Т. Тромпенаарсом і Ч. Хемпден-Тернером, А. Лефевром та іншими. Найбільш системною вважається класифікація нідерландського вченого Г. Хофстеде, який виокремив кілька ключових критеріїв для поділу культур: індивідуалізм – колективізм, дистанція влади, уникнення невизначеності, орієнтація на результат чи процес. Ці параметри дають змогу глибше зрозуміти поведінку партнерів у діловому спілкуванні. Тож, «на основі проведеного дослідження Г. Хофстеде склав своєрідну «карту світу», об'єднавши країни за типами провідних цінностей» [1, с. 6].

Українська бізнес-сфера перебуває на етапі формування власної ділової культури. Це зумовлює певні труднощі у налагодженні ефективної взаємодії з усталеними європейськими та східними бізнес-культурами. Особливості української ділової культури досліджували у Києво-Могилянській бізнес-школі, де було відзначено, що іноземці відразу звертають увагу на такі риси [1, с. 4]:

1. Переважання колективізму – «обличчя» групи важливіше за індивідуальні прагнення. Водночас в Україні ця риса не настільки виражена, як у країнах Східної Азії.

2. Висока дистанція влади – в Україні розрив між керівником і підлеглим зазвичай значно більший, ніж у США, що часто ускладнює впровадження інновацій без страху перед реакцією керівництва.

3. Схильність до уникнення невизначеності – надмірна бюрократизація (заповнення численних довідок і листів у різних установах) зумовлена страхом перед непередбачуваними ситуаціями. Проте серед молодшого покоління цей показник помітно знижується.

Погоджуємось із думкою вчених про те, що вивчення такої своєрідної «карти світу» провідних цінностей сприяє поважній і конструктивній взаємодії у бізнес-середовищі. Це заохочує пошук спільної мови та формування взаємної поваги до

культурних відмінностей.

Отже, у сучасному глобалізованому світі крос-культурна компетентність є ключовою умовою ефективного ділового спілкування. Усвідомлення культурних відмінностей, їхнє врахування у професійній взаємодії та використання аналітичних моделей (зокрема, моделі Г. Хофстеде) дають змогу уникнути непорозумінь і налагодити продуктивну співпрацю. Формування власної ділової культури в Україні також потребує врахування міжнародного досвіду та адаптації до світових стандартів, що сприятиме успіху в міжкультурному бізнес-середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Близнюк Т. Крос-культурні особливості української ділової культури. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*, № 67, 2012. Режим доступу : <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/7780/1.pdf> (дата звернення: 24.04.2025)
2. Кудлай І. Міжнародні зв'язки та крос культурна комунікація / І. В. Кудлай, В. О. Бабіна. *Регіональні студії*. 2023. № 34. С. 151-156. Режим доступу : <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/34/26.pdf> (дата звернення: 22.04.2025)
3. Cross-cultural communication in business : Key strategies and best practices. *LinkedIn*. Retrieved May 4, 2025. Режим доступу : <https://www.linkedin.com/pulse/cross-cultural-communication-business-key-strategies-best-practices-5nufe> (дата звернення: 22.04.2025)
4. Janković R. Cross-cultural business communication – Sociological and psychological aspects. *Engineering Management*. 2017. Vol. 3, No. 1. P. 36-39. Режим доступу : https://menadzment.tfbor.bg.ac.rs/english/wp-content/uploads/sites/2/2017/02/3_1_36-39.pdf (дата звернення: 23.04.2025)

КУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ФРАНЦІЄЮ: ВІД ПОДІБНОСТІ ДО СВОЄРІДНОСТІ

Аліна Нижегородова

студентка факультету іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Українська культура – різноманітна й особлива. Проте, як нам усім відомо, будь-яка культура вбирає в себе елементи інших культур у той чи інший час – за сприятливих або менш сприятливих обставин. Так відбувається обмін традиціями, звичаями й лексикою, і ми отримуємо таку мову та суспільство, які маємо зараз і які матимемо згодом. І хоч подібності не завжди виникають безпосередньо внаслідок міжкультурної комунікації, усе ж багато елементів культури мають певні схожості з тими, що вже існували або з'явилися з часом.

Варто зауважити, що міжкультурна комунікація – це не лише процес обміну традиціями та лексикою, а глибше явище, що передбачає контакт культур як форм